

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 18 marca 2014 r.

Nr posiedzenia: 99

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczącego komisji Jerzy Chróścikowski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o aktualnych problemach związanych z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń oraz działaniach podejmowanych przez rząd w tym zakresie.
  2. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o aktualnej sytuacji na rynku trzody chlewnej i działaniach rządu w celu zrekompensowania utraconych dochodów rolników.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Przemysław Błaszczyk, Jerzy Chróścikowski, Beata Gosiewska, Jan Maria Jackowski, Henryk Górski, Piotr Gruszczyński, Andrzej Grzyb, Andrzej Kobiak, Ireneusz Niewiarowski, Wiesław Kilian, Marian Poślednik, Zdzisław Pupa, Marek Konopka, Grzegorz Wojciechowski, Roman Zaborowski,
  - goście:
    - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
      - podsekretarz stanu Tadeusz Nalewajk,
      - dyrektor Departamentu Rynków Rolnych Bogumiła Kasperowicz,
      - dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Jan Prandota,
      - zastępca dyrektora Departamentu Rynków Rolnych Marian Borek,
    - Ministerstwo Finansów:
      - radca ministra w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Jerzy Szalkowski,
    - Ministerstwo Gospodarki:
      - dyrektor Departamentu Gospodarczego Krzysztof Majewski,
      - naczelnik Wydziału Rezerw Strategicznych w Departamencie Bezpieczeństwa Gospodarczego Izabela Walczak,
    - Agencja Rezerw Materiałowych:
      - prezes Jacek Bąkowski,
      - dyrektor Biura Prawnego Zbigniew Dębski,
    - Główny Inspektorat Weterynarii:
      - główny lekarz weterynarii Janusz Związek,
    - Najwyższa Izba Kontroli:
      - doradca techniczny w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jerzy Dawidek,
    - związki rolnicze i branżowe oraz inne instytucje:

- wiceprezes Lubelskiej Izby Rolniczej Gustaw Jędrejka,
- przedstawiciel NSZZ RI „Solidarność” Marek Uściński,
- rolnik Romuald Kocęba,
- rolnik Jarosław Jarocki,
- prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej Jacek Łukaszewicz,
- prezes ABP-Polski Związek Przetwórców Jacek Leonkiewicz,
- burmistrz Miasta i Gminy Łosice Janusz Kobyliński,
- starszy specjalista w biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych Krzysztof Przedpełski,
- członek Krajowej Rady Izb Rolniczych Stanisław Rogalski,
- członek Federacji Związków Zawodowych Instytucji Publicznych Daniel Zawadzki,
- rolnik Leszek Wierzejski,
- rolnik Marek Rzątkowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1i 2 Informację o aktualnych problemach związanych z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz działaniach podejmowanych przez rząd w tym zakresie przedstawił główny lekarz weterynarii Janusz Związek. Od momentu potwierdzenia na terytorium Polski pierwszego przypadku ASF u dzików podjęte zostały wszystkie konieczne działania, mające na celu ograniczenie możliwości rozprzestrzenienia się wirusa ASF. Prowadzony jest m.in. intensywny monitoring w celu wykrycia ewentualnych zakażeń wirusem ASF świń i dzików. W ramach monitoringu w 2013 r. pobrano do badań łącznie 5943 próbki, a od 1 stycznia do 6 marca 2014 r. przebadano łącznie 4537 próbek. Wyniki wszystkich próbek pobranych od świń były negatywne, nie potwierdzono również nowych przypadków ASF u dzików. Świadczy to o tym, że ASF w Polsce nie rozszerza się. Obecnie w Głównym Inspektoracie Weterynarii trwają prace nad planem środków podjętych w celu zwalczania ASF na obszarze określonym jako zakażony, który należy przedstawić Komisji Europejskiej w ciągu 90 dni od daty stwierdzenia pierwotnego przypadku afrykańskiego pomoru świń u dzików. Inspekcja Weterynaryjna podjęła również działania, które dotyczą renegocjacji weterynaryjnych świadectw zdrowia dla mięsa wieprzowego i jego produktów. Intensywne negocjacje w tej sprawie podejmują również polskie placówki dyplomatyczne i Komisja Europejska. Główni partnerzy handlowi, z którymi prowadzone są rozmowy, to m.in. Federacja Rosyjska, Japonia, Chińska Republika Ludowa, Korea Południowa, Ukraina. Działania w celu wznowienia eksportu podejmowane są we współpracy z ministrem spraw zagranicznych i ministrem gospodarki. Minister rolnictwa i rozwoju wsi prowadzi uzgodnienia z przedstawicielami właściwych władz w krajach trzecich w celu zminimalizowania negatywnego wpływu obecnej sytuacji epizootycznej w Polsce na handel zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego. Jednocześnie prowadzone są działania, we współpracy z ministrem zdrowia, upowszechniające wśród jak najszerszego grona konsumentów informacje, że ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia.

Informację o aktualnej sytuacji na rynku trzody chlewnej i działaniach rządu w celu zrekompensowania utraconych dochodów rolników przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Tadeusz Nalewajk. Poinformował, że w lutym 2014 r. średnia cena skupu żywca wieprzowego spadła o 18% i wynosiła 4,22 zł za 1 kg. W ciągu pięciu tygodni od wykrycia w UE pierwszych przypadków wystąpienia ASF u dzików średnia cena skupu żywca obniżyła się o 5,8%. Ceny spadły w 24 państwach członkowskich, najbardziej na Litwie (o 14,8%), Łotwie (14%), w Polsce (13%),

Rumunii (10,6%), Holandii (9,3%), Belgii (9,1%) i Niemczech (7,9%). We Włoszech, na Cyprze i Malcie ceny nie uległy zmianie, wzrosły zaś tylko w Hiszpanii (o 1,4%). Tadeusz Nalewajk poinformował, że minister rolnictwa na początku marca 2014 r. wystąpił do komisarza ds. rolnictwa i rozwoju wsi z wnioskiem o uruchomienie nadzwyczajnych środków wsparcia rynku wieprzowiny w formie pomocy finansowej dla producentów świń prowadzących działalność w strefie objętej restrykcjami wynikającymi z przepisów weterynaryjnych, a także dopłat do prywatnego przechowywania mięsa wieprzowego oraz refundacji wywozowych, w celu złagodzenia postępującego spadku cen oraz występujących w całej Polsce problemów ze zbytem świń. Decyzja o uruchomieniu środków wsparcia musi być podjęta przez KE. W przypadku nadzwyczajnych środków wsparcia rynku wieprzowiny minister rolnictwa wnosił o rekompensaty utraconych przychodów dla producentów z tytułu sprzedaży świń przeznaczonych do uboju i prosił po zaniżonej cenie. Zgodnie z wnioskiem rekompensaty dla rolników byłyby stosowane od daty wprowadzenia ograniczeń na wyznaczonym przepisami obszarze Polski, czyli od 18 lutego br. Podczas spotkania ministra rolnictwa z komisarzem, które odbyło się 6 marca 2014 r., wstępnie zaakceptowano uruchomienie nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów świń w strefie objętej restrykcjami. Obecnie przygotowywane jest rozporządzenie KE w tej sprawie, które będzie zawierało szczegóły dotyczące programu pomocy finansowej dla polskich rolników. Następnie konieczne będzie wydanie przepisów krajowych. Kwestia dotycząca m.in. wnioskowanych przez Polskę dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny jest nadal analizowana przez KE.

Podczas dyskusji przedstawiciele związków i organizacji rolniczych oraz rolnicy wskazywali, że mimo zapowiedzi ministra rolnictwa skup trzody chlewnej nie został podjęty. Podnosili też, że nie ma żadnych informacji na temat wypłaty rekompensat. W ich ocenie sytuacja ta może doprowadzić do rozszerzenia protestów na cały kraj. Podkreślali, że negocjacje prowadzone w ramach Unii Europejskiej oraz wielokrotne wnioski o uruchomienie odpowiednich przepisów unijnych są niewystarczające, a ich rezultaty nie będą widoczne w krótkim czasie. Strefa zagrożenia jest zbyt duża, a gospodarstwa, które znalazły się w jej granicach, mają kłopoty ze sprzedażą tuczników. Konsekwencją będzie jeszcze większy kryzys branży mięsnej.

W trakcie dyskusji pytano, dlaczego utworzono tak dużą strefę zagrożenia i co zrobiono, aby ograniczyć rozprzestrzenianie się choroby. Interesowano się też ilością mięsa, jaką zamierza kupić Agencja Rezerw Materiałowych (ARM). Rolnicy pytali, jak w obecnej sytuacji mają działać producenci trzody w tzw. cyklu zamkniętym.

Udzielając odpowiedzi na pytania, wiceminister Tadeusz Nalewajk poinformował, że resort na bieżąco monitoruje sytuację na rynku trzody chlewnej. Wirus nie przeniół się na inne dziki. Trzoda chlewna w Polsce jest wolna od ASF. Występują jednak duże komplikacje w zakresie zbytu i cen. Poinformował również, że będą rekompensaty do trzody chlewnej sprzedawanej od 18 lutego 2014 r. przez rolników ze strefy z ograniczeniami. Stwierdził, że zarówno w UE, jak i w Polsce trwają prace nad przygotowaniem rozporządzenia, w którym zostaną określone zasady przyznawania rekompensat. Dodał także, że po przekazaniu przez Polskę wyczerpujących informacji i danych, eksperci w UE przeanalizują możliwość uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania mięsa, które jest niezwykle istotne wobec aktualnych trudności w eksporcie. Podkreślił, że Polska złożyła wniosek do KE w sprawie zmniejszenia strefy z ograniczeniami, wskazując, że nasze stada są wolne od tej choroby i nie ma powodu do utrzymywania restrykcji na tak dużym obszarze. Wskazywał także, że działania resortu są zgodne z prawem unijnym i krajowym. Zwrócił uwagę na konieczność informowania konsumentów o braku zagrożeń dla ich zdrowia z powodu ASF, gdyż wirus ten nie przenosi się na ludzi.

Główny lekarz weterynarii przypomniał, że strefa została wyznaczona w związku z wykryciem wirusa ASF u dwóch dzików w pobliżu granicy białoruskiej. Poinformował, że w Polsce nie odnotowano żadnego przypadku ASF w stadach hodowlanych.

Prezes ARM poinformował, że do uboju zgłosił się jeden zakład. Dodał, że skup przebiega równomiernie, proporcjonalnie od każdego producenta. Wskazywał również, że nie jest to skup interwencyjny, tylko skup na uzupełnienie rezerw państwowych na wypadek zagrożenia. Niestety, nie można podać do publicznej wiadomości, ile mięsa wieprzowego kupi agencja.